

Avsnitt 15, säsong 4. Unga om Barnkonventionen

- Klara: Hej och välkommen till podden viktiga minuter, för dig som lever med tonårsbarn. Vi som gör den här podden är vi, Kristinehamns kommun, förebyggarenheten och vi gör den som en del i vårt arbete med föräldraskapsstöd. Tanken är att vi ger lite perspektiv, tips och tankar kring föräldraskapsfrågor. Idag sitter jag på länk och på mitt kontor sitter Patricia, Märta, Filippa och Simon. Några av dem ungdomar som jobbade hos oss i somras och som vi nu har bett komma tillbaka och jobba lite mer. Idag är det en FN-dag för barnkonventionen, så det tänkte vi prata lite om idag. Inte så mycket om själva barnkonventionen utan mer andemeningen med barnkonventionen, att barn och unga ska bli lyssnade på, vara delaktiga och inte diskrimineras. Vi pratade lite innan om barnkonventionen och hur vi tycker och tänker och jag tycker att ett bra talande exempel på vad vuxna förväntar sig av ungdomar hade du Simon. Du pratade om när du jobbade med utställningen som vi gjorde tillsammans så pratade du med en reporter och då berättade du om utställningen, hur det gick till osv. Sen ville han prata med en ungdom som varit med och gjort utställningen.
- Simon: Ja han ville prata med någon ungdom delaktig i projektet och då sa jag till honom att jag var en av ungdomarna som varit med och tagit fram utställningen. Då trodde han inte på mig och sa att han ville prata med någon som hade varit med och arbetat med den, någon som var en "riktig" ungdom. Efter jag sa till honom andra gången att jag var en av dem sa han "jaha, förlåt". Då kändes det lite konstigt att han inte förväntade sig att en ungdom kan ringa och ta kontakt med dem och ordna osv.
- Klara: Nej för dem är så vana att det alltid är vuxna, professionella som ringer, och att det var ni som var ansvariga tyckte han var svårt att greppa.
- Simon: Ja precis
- Klara: För jag tänker och precis som i morse började jag med att berätta om hur nöjda vi är med det arbetet ni har gjort och att vi har delat med oss det till så många som tycker det är så himla bra. Att det är så himla klokt och bra och värdefullt. Då sa du något Filippa, kan inte du säga det igen.
- Filippa: Jo det är ju jättekul att man får så fin respons och allt det som har sagts om det material vi har gjort, men det jag reagerar på är den responsen vi fått om att vi sagt så mycket kloka saker. Det blir också som en indirekt förutfattad mening om att vi inte borde ha dem här kloka tankarna egentligen och att det är lite unikt att vi har kommit med så kloka idéer. För att det är så ungdomar inte borde eller brukar tänka enligt dem förväntningar eller förutfattade meningar som dem personerna som gav den här responsen hade om oss. Samtidigt är det klart att man ska kunna ge fin respons men just det sättet att ge respons kan tas emot lite negativt.
- Klara: Hur tänker ni andra kring det?
- Märta: Det blir lätt så kanske, att man tänker "gud vad kloka dem är" och så blir det en reaktion av att det inte borde vara så kloka
- Patricia: Det sägs ju mycket om att ungdomar är lata och varför ska vi då kunna komma med så kloka idéer.

- Filippa: Då tänker jag så här, att istället för att lägga fokus på just det vi sa flytta fokuset på vad vi gjorde. Istället för att ge responsen "gud vad kloka ungdomar" ge responsen "vad roligt det var att höra vad ni tyckte". Det blir en helt annan känsla än att värdera precis vad vi sa och värdera vad och att vi ville göra något.
- Klara: Ja det är verkligen sant. För jag känner såhär, när ni sa det här så känner jag att om jag hade jobbat med elva 40-åriga män som hade sagt precis det som ni hade sagt hade jag själv inte sagt "åh lyssna på de här 40-åriga männen de är så himla kloka, det var så himla roligt att jobba med dem". Så är det verkligen och jag vet inte varför jag säger så eller varför andra vuxna gör det också men det blir nästan gulligt när det kommer från ungdomar. Det är ju jätte fel att det blir så. Det är som när barn på lågstadiet blir kära, det blir som "åh vad gulligt dem är kära" men säger man ju inte om det är någon som är 60 år och blir tillsammans. Jag ska tänka på det framöver och som ni säger istället värdera insatsen istället. Det också ett sätt att lyssna på själva rådet och inte bara tänka på att det är några kloka ungdomar utan faktiskt se insatsen och ta åt sig av det ni gjort.
- Filippa: Ja, och jag tänker att om man också värderar insatsen, att vi gjorde någonting och berättade vad vi tycker så uppmuntrar man kanske också till fortsatt engagemang. Så att ungdomar försätter berätta vad man tycker, känner och tänker.
- Klara: Tycker ni att vuxensamhället är bra på det sättet? Att lyssna på unga utan att värdera eller nedvärdera?
- Simon: Jag kan tycka att vuxna är väldigt förvånade när dem hör åsikter från unga. Som att det är konstigt om vi kommer med starka åsikter eller större problem. Att dem nästan blir förvånade när de hör att en ungdom kan tänka så eller tycka så.
- Klara: Ni var också inne på det här när man har det lite jobbigt och om man klagat på någonting. Att just då ibland så kan folk som är äldre inte alltid hantera det så bra.
- Märta: Nej det blir ofta så att dem förminskar det och jämför det med något annat. Som t.ex "nej, det blir värre när du kommer till universitetet" eller "det blir värre när du kommer ut i arbetslivet" eller "då ska du veta hur hårt vi jobbade när vi var unga". Då blir det som att man inte får det stödet man sökte utan det blir en motsatt effekt. Istället för att hjälpa till och försöka lösa problemet så får man bara höra att det antingen var värre förr eller att det kommer bli värre i framtiden.
- Filippa: Ja, det blir verkligen så där att de tycker att vi ungdomar är så bortskämda idag och att vi har det så bra och att vi har allt som dem inte hade när de var unga. Samtidigt som vi vet att det är mycket mer press på oss ungdomar idag och att det är en annan typ av press än vad dem hade när de var unga. Mycket från samhället om hur man ska vara, hur man ska prestera och allt möjligt. Så om man öppnar upp sig om något som man tycker är lite tufft så händer det ofta att man får tillbaka "på min tid var det allt värre" eller "vänta tills du kommer till universitetet, arbetslivet, då kommer det bli riktigt kämpigt", "ni har det allt bra så njut av det nu". Samtidigt som det då blir den här dubbelmoralen om att samhället lägger mycket större press på oss idag.
- Klara: Det blir också väldigt opeppigt
- Filippa: Ja verkligen

- Klara: Speciellt om man berättar om något som är svårt, att höra att det sen då kommer bli värre.
- Patricia: Ja och om någon då säger så kommer man inte vilja öppna upp sig till den senare för man vill ju ha pepp, man vil inte att den ska klaga på dig för att du tycker att något är jobbigt. Då kommer inte jag våga öppna upp mig till den personen sen.
- Klara: Jag tycker också att jag ser att vuxna ofta ganska ofta har åsikter om vad unga gör och inte gör på ett sätt som man inte har om andra åldergrupper. T.ex kan det vara mycket åsikter om att unga spelar för mycket datorspel eller är för mycket där eller gör för mycket så osv. Kan ni känna igen det?
- Märta: Ja absolut. Sen kan det också bli lite så att om man sitter inne och kollar serier eller spelar osv så säger dem tillslut att man ska gå ut och göra saker. Då kanske man hittar ett intresse som t.ex Epatrakterer som kan låta ganska mycket och då får man bara höra det negativa om det intresset istället. Att folk då t.ex klagar på att de låter så mycket, att de stör eller att dem förstör och allt möjligt. Då får som ungdomar en känsla det inte finns så mycket vi kan göra för vi får inte sitta inne och spela eller ha intressen inomhus men om vi går ut är vi stökiga och i vägen vilket irriterar folk.
- Patricia: Ja det känns som att ingen blir nöjd vad vi än gör.
- Märta: Ja att det alltid finns något att klaga på.
- Filippa: Det har ju också att göra med att vi alla är olika och man kommer aldrig kunna göra alla nöjda, men man måste ju också acceptera att alla är olika så då tänker jag att även vuxna måste acceptera att vi också har intressen. De kanske inte kommer överens med vad dem och deras intressen men de måste också kunna acceptera saker vi tycker är roligt. Som t.ex om man har ett epatraktorintresse, jag menar vi måste ju också få finnas så då kanske man kan acceptera att det är lite högljutt på gatan i 2 min när de kör förbi.
- Klara: Ja precis. Eller som det här med att vissa vuxna tycker det är jobbigt med att vissa ungdomar bara är i grupp, i en park, står och hänger på torget. Men varför skulle man inte få göra det? Eller spela datorspel eller vad det nu är? Det blir väldigt lätt som vuxen att hitta fel i det som dem inte själva gör eller har som intresse. Sen måste man såklart som vuxen få säga till om det är något ungdomar gör som man tycker är lite tokigt.
- Filippa: Ja såklart
- Klara: Om det är något som stör eller så där
- Filippa: Självklart, för precis som att de måste acceptera oss så ska vi såklart acceptera dem. Visst okej om en Epatraktor åker förbi och det är högljutt 2 min på gatan kl 20 på kvällen men kanske inte kl 2 på morgonen. Det finns ju vissa gränser.
- Patricia: Då är det också viktigt hur man säger till. Man kan ju ge kritik och konstruktiv kritik. De kan säga "vi tycker det är jättekul att ni har hittat ett intresse men skulle ni kunna skruva ner volymen lite så att ni inte stör alla?" och inte bara börja skälla direkt. För det kommer inte att hjälpa.
- Klara: Man behöver inte svartmåla hela intresset.

Patricia: Nej precis.

Klara: Så om jag ska försöka sammanfatta lite av det vi har pratat om idag som har kommit lite ur tanken med barnkonventionen. Så har vi pratat lite om att ibland har vuxenvärlden en tendens att värdera och gullifiera det som barn och ungdomar gör fast man inte behöver göra det. Man behöver inte säga att någonting är jättebra eller klokt man kan bara säga det va kul att höra eller kul att se. Man behöver inte heller vara så förvånad när unga har åsikter och tankar om saker, utan räkna med att det är människor som tänker, tycker, vill och kan. Sen har ni också pratat om att det är en annan typ av press idag och att man inte behöver jämföra med hur det var för en själv när man var liten en inte heller berätta hur man tror att det kommer bli för det är inte säkert att det är sant heller. Så varken jämföra framåt eller bakåt för det kan också leda till att personen inte vill öppna sig senare om det som är svårt och det kan också leda till att det känns jobbigare. Sen har vi pratat också om att det nästan är så att ungdomar dubbelbestraffas ibland, att det är lätt att hitta fel på så mycket av det som är ungdomskultur och ibland är det som att det inte går att göra rätt. Att vuxna måste bli bättre på att acceptera intressen som vuxna kanske inte alltid förstår eller håller med om. Även att om det är något som man absolut inte håller med om och som stör kan man ge konstruktiv kritik istället för att klaga på intresset.

Simon: Ja precis.

Klara: Vad bra, tack så mycket hörni för att ni har varit med och pratat om det här. Jag har lärt mig någonting som jag ska försöka ta till mig och jag hoppas att ni som lyssnar också har gjort det. Tack så mycket för oss, hejdå.

Simon, Patricia, Märta; Filippa: Hejdå